

TER BESLISSING

Aan Minister voor APP

Datum
22 maart 2023

nota

Memorie van antwoord Eerste Kamer

Bijlage(n)
1

Aanleiding

Op 15 maart heeft de Eerste Kamer het voorlopig verslag vastgesteld inzake het wetsvoorstel toekomst pensioenen.

Geadviseerd besluit

U kunt de bijgevoegde beantwoording in de memorie van antwoord en de aanbiedingsbrief tekenen en naar de Eerste Kamer sturen.

Kernpunten

- 15 fracties hebben inbreng geleverd en in totaal 776 vragen gesteld.
- Veel vragen vertonen overlap met de vragen die bij de behandeling in de Tweede Kamer zijn gesteld. Waar van toepassing is aansluiting gezocht bij de eerdere beantwoording.

Toelichting

- Verreweg de meeste vragen (537) zijn gesteld door 50PLUS (gezamenlijk met de leden van de Fractie-Nanninga, Fractie-Frentrop en Fractie-Otten). De verdeling over de andere 11 fracties is als volgt: VVD (13); CDA (48); PvdA/GL (49); D66 (17); PVV (4); SP (24); CU (21); PvdD (32); SGP (11); OSF (20).
- Veel vragen bestaan uit meerdere deelvragen. Indien alle afzonderlijke vragen worden beschouwd zijn dat er meer dan 1.000.
- De vragen zien op de breedte van de Wet toekomst pensioenen zoals de werking van het pensioencontract, de transitiermijnen, het invaren, juridische aspecten inzake de houdbaarheid van de verplichtstelling en eigendomsrechten, pensioenopbouw voor zelfstandigen en aanpassingen rondom het nabestaandenpensioen. Ook zijn er diverse vragen gesteld die raken aan het besluit parameters (onder andere door CU en 50PLUS). Hiervoor geldt dat de Kamer ook nog afzonderlijk inbreng zal leveren in het kader van de voorhangprocedure.
- In onderstaande toelichting is op de belangrijkste onderwerpen de beantwoordingslijn weergegeven.

Beschikbaarheid lagere regelgeving (antwoord te vinden op pagina 12)

- De fracties van 50PLUS en het CDA vragen of het mogelijk is om de lagere regelgeving te delen voor de plenaire behandeling aanvangt. In het antwoord

is aangegeven dat de conceptbesluiten die recent aan de Raad van State zijn voorgelegd voor advisering reeds openbaar zijn op de wetgevingskalender.

- In een separate brief zijn de conceptbesluiten inmiddels gedeeld met de beide Kamers. Daarnaast wordt aangekondigd dat de concept ministeriële regelingen in april met de Tweede en Eerste Kamer ter kennisgeving worden gedeeld. Op deze manier hebben de senatoren inzicht in alle lagere regelgeving behorend bij de Wtp.

Datum
22 maart 2023

Onze referentie

Transitietermijnen (antwoord te vinden op pagina 36)

- In het voorlopig verslag zijn door meerdere partijen vragen gesteld over de transitietermijnen (50PLUS, CDA, PvdA/GL, SP). In de beantwoording is aangegeven dat de transitietermijnen nauw zijn afgestemd met alle partijen. Ook is aangegeven dat partijen reeds aan de slag zijn met de voorbereidingen op de transitie.
- Tevens geldt dat de voortgang van de transitie zorgvuldig zal worden gemonitord, met als doel om tijdig knelpunten in de transitie te kunnen identificeren en waar nodig aanvullende maatregelen te kunnen nemen.

EU pilot en verplichtstelling (antwoord te vinden op pagina 50 en 51)

- De fracties van OSF, D66 en 50PLUS vragen naar de EU-pilot. In het antwoord wordt toegelicht wat een EU-pilot inhoudt en wat deze specifieke EU-pilot inhoudt. De EU Pilot ziet op de zogenoemde 'pre-infractiefase', dat wil zeggen de informele fase die voorafgaat aan een formele inbreukprocedure.
- De behandeling van klachten is in principe vertrouwelijk. Om de Eerste Kamer duidelijkheid te geven over dit punt, is ervoor gekozen om in de beantwoording in algemene zin in te gaan op deze pilot.
- De EU Pilot heeft geen betrekking op de houdbaarheid van de verplichtstelling, maar wel op de vraag waarom een verplicht gesteld bedrijfstakpensioenfonds de rechtsvorm van een stichting opgericht naar Nederlands recht dient te hebben. Hierover zijn vanuit de Europese Commissie verhelderende vragen aan de Nederlandse regering gesteld.
- Het wetsvoorstel toekomst pensioenen stelt geen wijziging voor ten aanzien van de stichting als rechtsvorm voor pensioenfondsen in het algemeen noch voor bedrijfstakpensioenfondsen in het bijzonder. Bovendien staat er geïnteresseerde (Europese) organisaties niets in de weg een stichting naar Nederlands recht op te richten en hun diensten op de Nederlandse pensioenuitvoeringsmarkt aan te bieden. In het antwoord staat dan ook: "De regering is dan ook van mening dat de EU Pilot geen verband houdt met de verdere behandeling van het wetsvoorstel toekomst pensioenen in uw Kamer".
- De beantwoording is afgestemd met IZ.

Adviezen Landsadvocaat (antwoord te vinden op pagina 5)

- De VVD-fractie vraagt of ingegaan kan worden op de landsadvocaat adviezen van 2011 en 2020. De OSF-fractie vraagt of het advies uit 2020 ook gedeeld kan worden. Tijdens de Tweede Kamer behandeling werd hier ook naar gevraagd door de SP-fractie (in het verslag). Wij adviseren u om dezelfde lijn te hanteren als destijds, wat consistent is met de Rijksbreed afgesproken beleidslijn.
- In het antwoord geeft u aan dat met ingang van 1 juli 2021 Rijksbreed beleid is afgesproken over openbaarmaking van adviezen van de landsadvocaat. Hier is de Kamer over geïnformeerd.

- De adviezen van de landsadvocaat worden onderscheiden in een beleidsadvies en een procesadvies. Alleen een beleidsadvies van de landsadvocaat wordt actief openbaar gemaakt bij actieve openbaarmaking van beslisnota's. In dit kader zijn bij de aanbidding van het wetsvoorstel verschillende (juridische) adviezen meegestuurd, waaronder een advies van de Landsadvocaat over experimenteerruimte voor zelfstandigen. Bij procesadviezen is actieve openbaarmaking echter niet aan de orde. De Staat heeft namelijk het recht om zich voor bijstand en advies vertrouwelijk tot een advocaat te wenden.
- U geeft in het antwoord ook aan dat adviezen van een advocaat meestal betrekking hebben op de sterke en zwakke kanten van de juridische (proces)positie van de Staat. Hierbij kan het gaan om een advies dat direct betrekking heeft op een (gerechtelijke) procedure. Het kan ook gaan om adviezen die de procespositie in toekomstige zaken kunnen raken. Veruit de meeste adviezen van de landsadvocaat en andere externe advocaten zijn aan te merken als een procesadvies. Adviezen van de Landsadvocaat van voor 1 juli 2021 vallen buiten deze beleidslijn en worden daarom niet openbaar gemaakt.

Datum

22 maart 2023

Onze referentie

Consistentie van amendementen (antwoord te vinden op pagina 8 en 9)

- De CDA-fractie vraagt of kan worden ingegaan op de vraag of de wetgeving consistent is gegeven de aangenomen amendementen. In het antwoord wordt toegelicht dat bij de appreciatie van de amendementen ook is gekeken naar de consistentie met het wetsvoorstel en dat er verder een tweede lezing heeft plaatsgevonden in de Tweede Kamer. Naar aanleiding daarvan zijn enkele technische wijzigingen doorgevoerd ten behoeve van de consistentie van het wetsvoorstel. Daarna wordt in het antwoord toegelicht welke amendementen zijn aangenomen en welke impact zij hebben op het wetsvoorstel.

Druk op de rechtspraak (antwoord te vinden op pagina 5 en 6)

- Veel fracties (SP, VVD, PvdA/GL, D66, OSF, 50PLUS, CU) uiten zorgen over de werklust van de rechtspraak. In de beantwoording is aangegeven welke maatregelen genomen zijn na het eerste kritische advies van de Raad voor de rechtspraak om overbelasting van de rechtspraak te voorkomen. In de eerste plaats is dat het wettelijk verankeren van de klachtenprocedure en de introductie van de externe geschilleninstantie. Voorts zijn afspraken gemaakt met de Raad voor de rechtspraak en J&V over het monitoren van de werklust. Tijdens de transitie zal hierover periodiek overleg plaatsvinden, zoals dat bijvoorbeeld komende maand het geval zal zijn. Tot slot zijn financiële middelen beschikbaar gesteld voor de rechtspraak (o.a. deskundigheidsbevordering) en zal er aandacht zijn voor heldere en begrijpelijke informatie voor deelnemers over waar zij met klachten terecht kunnen.
- Ook is de uitkomst van het bestuurlijk overleg met de Pensioenfederatie en Verbond van Verzekeraars met betrekking tot de externe geschilleninstantie gemeld. Aangegeven is dat de beide koepels in goed overleg besloten hebben tot de inrichting van een nieuwe geschilleninstantie voor pensioenfondsen en dat verzekeraars en PPI's bij Kifid zullen aansluiten voor wat betreft tweede pijler pensioen. Hiermee kan het beste worden aangesloten bij de verschillende pensioenuitvoerders en de thema's waar zij in de transitie mee te maken krijgen (pensioenfondsen gaan invaren, verzekeraars en PPI's niet).
- Verder zijn de voorwaarden die u in het bestuurlijk overleg heeft gesteld aan deze voorgestelde werkwijze vermeld in het antwoord (wettelijke vereisten,

tijdig operationeel, volstrekt helder waar deelnemers terecht kunnen, rechtseenheid, kosten in de hand houden).

Datum
22 maart 2023

Onze referentie

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Actie	Informatie
1	Aanbiedingsbrief bij memorie van antwoord	Verzenden aan EK	
2	Memorie van antwoord	Verzenden aan EK	